

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

**w Ośrodku Szkolenia Kierowców
Szkoła Umiejętności Użytecznych Proges
W Żaganiu
(wersja pełna)**

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

ustanowione przez Ośrodek Szkolenia Kierowców

„Wersja zupełna”

Podstawy prawne:

- 1. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępstw na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t. j. Dz.U. 2024 r. poz. 560)*
 - 2. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781)*
 - 3. Konwencja o prawach dziecka (Dz. U. 1991 r. nr 120 poz. 526)*
 - 4. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2012 poz. 1169)*
-

Obowiązują od dnia 15.02.2024 r

Opracowanie:

1. Elżbieta Linowska, Janina Wanda Steczkowska, Krzysztof Dzimiński

Spis treści

Rozdział 1

Informacje ogólne

1. Wprowadzenie
2. Słowniczek pojęć

Rozdział 2

Standardy ochrony małoletnich

Rozdział 3

Zasady ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w Szkole Umiejętności Użytecznych Proges w Żaganiu

1. Zasady ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w w Szkole Umiejętności Użytecznych Proges w Żaganiu
2. Zasady zatrudniania pracowników w w Szkole Umiejętności Użytecznych Proges w Żaganiu oraz dopuszczania do kontaktu innych osób z małoletnimi
3. Zasady bezpiecznych relacji małoletnich i personelu
4. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internetu oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci
5. Zasady ochrony wizerunku małoletniego
6. Zasady ochrony danych osobowych małoletnich

Rozdział 4

Procedury reagowania w przypadku wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego

1. Postępowanie w przypadku podejrzenia lub zaistnienia „cyberprzemocy”.
2. Postępowanie w przypadku informacji o dostępie przez małoletniego do treści szkodliwych, niepożądanych, nielegalnych.
3. Postępowanie w przypadku naruszenia prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku małoletniego.
4. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji o nawiązywaniu przez małoletniego niebezpiecznych kontaktów w Internecie – uwodzenie, zagrożenie pedofilią.
5. Postępowanie w przypadku wystąpienia różnych form agresji i przemocy wobec małoletniego.

Rozdział 5

Organizacja procesu ochrony małoletnich

1. Obowiązki Ośrodka w zakresie wdrażania „Standardów ochrony małoletnich”
2. Przygotowanie personelu do stosowania „Standardów ochrony małoletnich” oraz dokumentowanie tej czynności
3. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń podejrzenia lub krzywdzenia
4. Dokumentowanie zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich i archiwizowanie wytworzonej dokumentacji
5. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniemu po ujawnieniu krzywdzenia
6. Udostępnianie „Standardów ochrony małoletnich”
7. Zasady przeglądu i aktualizowania dokumentu „Standardy ochrony małoletnich”

Rozdział 1 Informacje ogólne

1. WPROWADZENIE

„Standardy ochrony małoletnich, ustanowione przez Ośrodek Kształcenia Kierowców w **Szkole Umiejętności Użytecznych Progres w Żaganiu**, zwany dalej Ośrodkiem, są jednym z elementów systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i stanowią formę zabezpieczenia ich praw.

Niniejszy dokument określa standardy ochrony małoletnich, będące zbiorem zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia ich bezpieczeństwa. Jego najważniejszym celem jest ochrona małoletnich przed różnymi formami przemocy oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska w trakcie organizowanych przez Ośrodek zajęć.

W konstruowaniu „Standardów ochrony małoletnich” przyjęto następujące założenia:

- W organizowanych przez Ośrodek zajęciach i kursach dla młodzieży nie zatrudnia się osób mogących zagrażać bezpieczeństwu małoletnich.
- Osoby zatrudnione przez Ośrodek, które mają kontakt z młodzieżą, potrafią zdiagnozować symptomy ich krzywdzenia oraz podejmować interwencje w przypadku podejrzenia, że małoletni jest ofiarą przemocy na organizowanych przez Ośrodek zajęciach i kursach dla małoletnich kandydatów na kierowców.
- Podejmowane przez Ośrodek postępowania są zorganizowane w sposób zapewniający małoletnim skuteczną ochronę i nie mogą naruszać praw dziecka, praw człowieka oraz bezpieczeństwa danych osobowych małoletnich.
- Małoletni wiedzą, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami.
- Małoletni wiedzą, do kogo zwracać się o pomoc w sytuacjach dla nich trudnych.
- Małoletni są informowani przez pracowników Ośrodka o konieczności przestrzegania przez małoletnich obowiązujących zasad bezpieczeństwa w trakcie organizowanych przez Ośrodek zajęć i kursów.
- Rodzice/prawni opiekunowie małoletniego mają dostęp do udostępnionej przez Ośrodek informacji na temat rodzaju zapewnionej małoletniemu ochrony.
- Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są przez Ośrodek dokumentowane oraz monitorowane i poddawane okresowej weryfikacji.

2. SŁOWNICZEK POJĘĆ

Ilekoć w dokumencie „Standardy ochrony małoletnich” jest mowa o:

- 1) **małoletnim (dziecku, młodzieży, kursancie)** – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia;
- 2) **Ośrodka** – należy przez to rozumieć *Ośrodek Szkolenia Kierowców* **Szkołę Umiejętności Użytecznych Proges w Żaganiu**
- 3) **personelu/pracownikach** – należy przez to rozumieć każdą osobę zatrudnioną przez Ośrodek bez względu na formę zatrudnienia;
- 4) **rodzicu** – należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego małoletniego pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Jeżeli małoletni pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawowy dziecka;
- 5) **opiekunie prawnym małoletniego** – należy przez to rozumieć osobę, która ma za zadanie zastąpić małoletniemu rodziców, a także wypełnić wszystkie ciążące na nich obowiązki. Jest przedstawicielem ustawowym małoletniego, dlatego może dokonywać czynności prawnych w imieniu dziecka i ma za zadanie chronić jego interesy prawne, osobiste oraz finansowe;
- 6) **„osobie najbliższej dziecku”** – należy przez to rozumieć osobę wstępną: matkę, ojca, babcię, dziadka; rodzeństwo: siostrę, brata, w tym rodzeństwo przyrodnie, a także inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie, a w przypadku jej braku – osobę pełnoletnią wskazaną przez małoletniego;
- 7) **przemocy fizycznej** – należy przez to rozumieć każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała małoletniego, np. bicie, popychanie, szarpanie, itp.;
- 8) **przemocy seksualnej** – należy przez to rozumieć zaangażowanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszającą prawo i obyczaje danego społeczeństwa;
- 9) **przemocy psychicznej** – należy przez to rozumieć powtarzający się wzorzec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u dziecka poczucie, że jest nic niewarte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych;
- 10) **zaniechanie** – należy przez to rozumieć chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych przez osoby zobowiązane do opieki, troski i ochrony zdrowia i/lub nierespektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju;

Rozdział 2

1. STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W SZKOLE UMIEJĘTNOŚCI UŻYTECZNYCH PROGOS W ŻAGANIU

Standard I.

Małoletni, ich rodzice/prawni opiekunowie oraz pracownicy zatrudnieni w Ośrodku znają „Standardy ochrony małoletnich”. Dokument jest dostępny i upowszechniany.

Wskaźniki realizacji standardu

1. Dokument „Standardy ochrony małoletnich” został opracowany, zgodnie z ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 560).
2. Zapoznano z nim personel zatrudniony w Ośrodku, małoletnich korzystających z organizowanych przez Ośrodek zajęć i kursów.
3. Dokument wprowadzono do stosowania we wszystkich formach zajęć i kursów skierowanych do młodzieży organizowanych przez Ośrodek.
4. Dokument udostępniono na stronie internetowej Ośrodka w dwóch wersjach: wersji pełnej oraz skróconej przeznaczonej dla małoletnich – uczestników zajęć i kursów organizowanych przez Ośrodek.
5. Wszyscy rodzice/opiekunowie prawni małoletnich mają dostęp do obowiązujących w Ośrodku „Standardów ochrony małoletnich”.
6. Informacje o dokumencie upowszechniane są wśród małoletnich – uczestników zajęć i kursów organizowanych przez Ośrodek w trakcie pierwszego spotkania organizacyjnego.
7. Publikacja dokumentu spełnia wymogi Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Standard II.

Personel współtworzy, gwarantuje bezpieczne i przyjazne środowisko na zajęciach i kursach organizowanych przez Ośrodek.

Wskaźniki realizacji standardu

1. W Ośrodku zatrudnia się personel po wcześniejszej weryfikacji w Krajowym Rejestrze Karnym, Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. W przypadku zatrudnienia obcokrajowców personel weryfikuje osobę w rejestrach karalności państw trzecich w zakresie określonych przestępstw (lub odpowiadających im czynów zabronionych w przepisach prawa obcego) lub w przypadkach prawem wskazanych poprzez oświadczenia o niekaralności.
2. Ośrodek określa organizację, stosowanie i dokumentowanie działań podejmowanych w ramach procedur określonych w dokumencie „Standardy ochrony małoletnich”.
3. Zatrudniony personel zna swoje prawa oraz zakres odpowiedzialności prawnej ciążyącej na nim za nieprzestrzeganie standardów ochrony małoletnich.
4. Zatrudniony personel posiada wiedzę i umiejętności z zakresu ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, a w szczególności:

a) rozpoznawania symptomów krzywdzenia małoletnich,

- b) procedur interwencji w przypadku krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia, a także posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego,
- c) dokumentowania podejmowanych działań związanych z ochroną małoletnich,
- d) znajomości praw dziecka, praw człowieka oraz zasad bezpiecznego przetwarzania udostępnionych danych osobowych,
- e) odpowiedzialności prawnej za zdrowie i życie powierzonych opiece małoletnich,
- f) bezpieczeństwa relacji całego personelu z małoletnimi (w tym wiedzę o zachowaniach pożądanym i niedozwolonym w kontaktach z małoletnim).

Standard III.

Ośrodek uzyskuje od rodziców/opiekunów prawnych małoletnich, korzystających z organizowanych przez niego kursów i zajęć dla dzieci i młodzieży, informację zwrotną dotyczącą realizacji standardów ochrony małoletnich.

Wskaźniki realizacji standardu

1. Rodzice/ opiekunowie prawni małoletnich są informowani o działaniach prowadzonych na rzecz ochrony ich dzieci.
2. Ośrodek uzyskuje od rodziców/opiekunów prawnych młodzieży - uczestników form pomocy opinie na temat realizacji standardów ochrony małoletnich.

Standard IV.

Personel Ośrodka zapewnia małoletnim - uczestnikom różnych zajęć i kursów organizowanych przez Ośrodek - równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw.

Wskaźniki realizacji standardu

1. Osoby prowadzące zajęcia i kursy dla młodzieży zapewniają małoletnim edukację/informację o ochronie przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem.
2. Małoletni są poinformowani, do kogo mają się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania.
3. Ośrodek udostępnia małoletnim informacje na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

Standard V.

Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich zapewnia skuteczną ochronę młodzieży – uczestniczących w zajęciach i kursach prowadzonych przez Ośrodek.

Wskaźniki realizacji standardu

1. Postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego nie może naruszać jego godności, wolności, prawa do prywatności oraz nie może powodować szkody na jego zdrowiu psychicznym lub fizycznym (poczucie krzywdy, poniżenia, zagrożenia, wstydu).
2. Ustalone zostają zasady wsparcia małoletniego po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.

3. Ośrodek wskazuje osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego.
4. Ośrodek wskazuje osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenia mu wsparcia. Informacja o osobach przyjmujących zgłoszenia jest upowszechniona na stronie internetowej Ośrodka.
5. Podmioty postępowania uprawnione do przetwarzania danych osobowych uczestników postępowania w sprawach krzywdzenia małoletnich przestrzegają Politykę Bezpieczeństwa Przetwarzania Danych Osobowych, obowiązującą w Ośrodku (RODO).

Standard VI.

Zatrudniony w Ośrodku personel dba o bezpieczne relacje społeczne małoletnich oraz chroni ich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.

Wskaźniki realizacji standardu

1. Opracowano zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem.
2. Określono wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi oraz sporządzono wykaz zachowań niedozwolonych młodzieży.
3. Opracowano procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci internet oraz utrwalonymi w innej formie.
4. Opracowano procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w sytuacjach:
 - a) przemocy fizycznej
 - b) przemocy psychicznej,
 - c) przemocy seksualnej,
 - d) cyberprzemocy.
5. Zatrudniony personel realizuje plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.

Standard VII.

Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane.

Wskaźniki realizacji standardu

1. Ośrodek prowadzi rejestr spraw zgłaszanych i rozpatrywanych w związku z podejrzeniem krzywdzenia lub krzywdzeniem małoletnich.
2. Osoby upoważnione do przyjmowania zgłoszeń związanych z krzywdzeniem małoletnich składają oświadczenie o zachowaniu poufności i zobowiązanie są do zachowania bezpieczeństwa uzyskanych danych osobowych.
3. Zasady przechowywania ujawnionych incydentów lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniemu są przechowywane w zamkniętej na klucz szafie.

Standard VIII.

Ośrodek monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony małoletnich.

Wskaźniki realizacji standardu

1. Przyjęte zasady i realizowane procedury ochrony małoletnich są weryfikowane – przynajmniej raz na dwa lata.
2. Do weryfikacji dokumentacji wykorzystywane są wnioski z kontroli „Standardów ochrony małoletnich” przez uprawnione do kontroli podmioty zewnętrzne.
3. Zasady monitoringu oraz termin, zakres i sposób kontroli określa Ośrodek.

Rozdział 3

Zasady ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące na organizowanych przez Ośrodek zajęciach i kursach dla młodzieży

1. Zasady zatrudniania pracowników oraz dopuszczania innych osób do opieki nad małoletnimi

1. Organizator przed nawiązaniem stosunku pracy, niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy oraz terminu jej trwania uzyskuje informacje:
 - 1) w przypadku każdego pracownika, wolontariusza, praktykanta z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego;
 - 2) w przypadku zatrudnienia każdej osoby z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.
2. W przypadku zatrudniania kandydata do pracy lub dopuszczenia do kontaktu z małoletnimi osoby posiadającej obywatelstwo innego państwa jest on zobowiązany do złożenia przed zatrudnieniem lub dopuszczeniem do kontaktu z małoletnimi informacji z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwanej do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
3. W przypadku, gdy prawo państwa, którego obywatelem jest osoba, o której mowa w pkt 4 nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, osoba ta przedkłada informację z rejestru karnego tego państwa.
4. W przypadku, gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w ust. 4–5, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, o której mowa w pkt 5, składa pracodawcy oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione

odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz, że nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

5. Oświadczenia, o których mowa w pkt 4, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: *„Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”*. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
6. Informacje oraz oświadczenia, o których mowa w pkt 5 - 8, pracodawca załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do takiej działalności.
7. Zatrudniani pracownicy przed rozpoczęciem pracy lub dopuszczeniem do kontaktu z małoletnimi są zobowiązani do zapoznania się z:
 - 1) Standardami ochrony małoletnich obowiązującymi w Ośrodku,
 - 2) Polityką bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
8. Potwierdzenie zapoznania się z ww. dokumentami oraz oświadczenia o zobowiązaniu się do ich przestrzegania składane jest w formie pisemnej i umieszczone w aktach osobowych lub dołączane do umów-zleceń.

2. Zasady bezpiecznych relacji małoletnich – uczestników zajęć i kursów organizowanych przez Ośrodek i zatrudnionych do ich prowadzenia pracowników

2.1. Zasady ogólne

Pracownicy dbają o bezpieczeństwo małoletnich podczas organizowanych zajęć i kursów.

Pracownicy wspierają małoletnich w pokonywaniu trudności. Pomoc małoletnim uwzględnia: ich umiejętności rozwojowe, możliwości wynikające z choroby/ niepełnosprawności/ specjalnych potrzeb edukacyjnych.

Pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażanie emocji w sposób niekrywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad „dobrego wychowania”.

Zasady bezpiecznych relacji personelu z małoletnimi obowiązują wszystkich pracowników.

2.2. Zasady komunikacji personelu z małoletnimi

Komunikacja budująca dobre relacje z małoletnimi

Personel

1. W komunikacji z małoletnimi zachowuje spokój, cierpliwość i szacunek. Okazuje też wobec małoletnich empatię oraz zrozumienie dla ich trudności i problemów.
2. Reaguje wg zasad konstruktywnej komunikacji i krytyki na każde obraźliwe, niewłaściwe, dyskryminacyjne zachowanie lub słowa małoletnich oraz na wszelkie formy zastraszania i nietolerancji wśród nich.
3. Daje małoletnim prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym przez personel.
4. Komunikację z małoletnimi prowadzi w sposób budujący relacje, a nie hierarchię zależności oraz nieufność i wrogość.
5. Nie zawstydzia, nie upokarza, nie lekceważy i nie obraża małoletnich.
6. Nie obrzuca małoletnich wyzwiskami, nie wyśmiewa i nie ośmiesza ich. Nie reaguje złośliwościami, sarkazmem na zachowanie małoletnich, nie dowcipkuje i nie żartuje z nich, w sposób, który obniża poczucie własnej wartości małoletnich.
7. Unika wypowiedzi nakazujących, komenderujących, nadmiernie moralizujących, krytykanckich.
8. W procesie rozwiązywania konfliktu dba o komunikację dającą małoletniemu poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego, chroniącą go od poczucia, że rozwiązanie konfliktu jest dla niego krzywdzące i rodzi u niego poczucie niesprawiedliwości, zlekceważenia czy odrzucenia.
9. Reaguje na problemy związane z dyscypliną małoletnich uczestniczących w różnych formach pomocy w następujący sposób:

- a) rozwiązuje pojawiające się problemy z dyscypliną bezpośrednio po naruszeniu zasad przez małoletnich,
- b) nie podnosi nadmiernie głosu i nie krzyczy, zwraca uwagę tym małoletnim, którzy łamią ustalony porządek,
- c) ustala i przypomina obowiązujące zasady – wyraźnie określa oczekiwane zachowania małoletnich,
- d) metody dyscyplinowania małoletnich dobiera adekwatnie do ich wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie mogą naruszać godności i nietykalności osobistej małoletnich (zakaz stosowania kar fizycznych).

Zakaz stosowania jakiejkolwiek formy przemocy wobec małoletnich, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym

1. Kontakty personelu z małoletnimi nie łamią obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad. Wszyscy małoletni są sprawiedliwie traktowani. Personel nie dzieli ich i nie dyskryminuje (ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności).
2. Personel nie wykorzystuje wobec małoletnich relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
3. Personel nie stosuje żadnej formy przemocy fizycznej wobec małoletnich.
4. Personel nie stosuje żadnej formy przemocy psychicznej wobec małoletniego, np. takiej jak:
 - a) izolowanie, pomijanie, obniżanie jego statusu w grupie,
 - b) stygmatyzowanie małoletnich z powodu ich zdrowia, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej,
 - c) wyszydzanie małoletnich, wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie, grożenie,
 - d) agresywne wypowiedzi, komentarze i ataki na czatach, komunikatorach i forach internetowych,
 - e) umieszczanie obraźliwych, ośmieszających małoletnich rysunków, zdjęć i filmów,
 - f) rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych, poniżających małoletnich materiałów,

- g) cyberstalking – śledzenie w sieci poczynañ małoletnich i upublicznianie ich.
5. Personel nie stosuje naruszających godność małoletniego wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązuje w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej, w tym:
- a) komentarzy na temat ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym,
 - b) dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci,
 - c) wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów, cmokania, itp.,
 - d) nie pisze do małoletnich wulgarnych lub dwuznacznych smsów, e-maili,
 - e) nie publikuje żadnych prywatnych zdjęć ani innych informacji o małoletnich i ich rodzinach w osobistych mediach społecznościowych, np. Facebooku, bez zgody zainteresowanych stron,
 - f) nie wdaje się w prywatne rozmowy małoletnich w mediach społecznościowych, nie zamieszcza komentarzy i nie udostępnia zdjęć, w jakimkolwiek podtekście lub kontekście erotycznym, które mogłyby małoletnim wyrządzić krzywdę.
6. Personel nie narusza nietykalności osobistej małoletniego. Nie zachowuje się wobec niego w sposób dwuznaczny - pracownikowi nie wolno dotykać małoletniego w sposób, który mógłby zostać przez niego nieprawidłowo zinterpretowany.
7. Nie zmusza małoletniego do odbycia jakiegokolwiek aktywności o charakterze seksualnym.
8. Personel zachowuje szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Jeżeli małoletni dążyliby do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi, personel reaguje z wyczuciem, jednak stanowczo, a także pomaga małoletnim zrozumieć znaczenie osobistych granic.
9. Personel równoważy potrzebę nadzoru z prawem małoletnich do prywatności, np. nie otacza małoletnich nadmierną osobistą opieką, której oni nie potrzebują.
10. Stale nadzoruje małoletnich, każdorazowo upewniając się, że warunki, w których przebywają, są bezpieczne.

Zasady nawiązywania kontaktu z małoletnimi w godzinach pracy, za pomocą kanałów służbowych oraz w celach edukacyjnych lub wychowawczych

1. Kontaktując się z małoletnim personel traktuje go podmiotowo.
 2. Kontakt z małoletnim nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
 3. Co do zasady kontakt z małoletnimi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków personelu.
 4. Personel nie zaprasza małoletnich do swojego miejsca zamieszkania, nie spotyka się z nimi prywatnie poza godzinami pracy.
 5. Personel nie nawiązuje kontaktów z małoletnimi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie do nich zaproszeń w mediach społecznościowych. Nie kontaktuje się z nimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
 6. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małoletnimi poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy), a rodzice/opiekunowie prawni małoletnich muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
 7. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli małoletni i jego rodzice/opiekunowie są osobami bliskimi dla członka personelu) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich oraz ich rodziców/opiekunów.
- 3. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi na organizowanych przez Ośrodek zajęciach i kursach. Niedozwolone działania małoletnich.**

3.1. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

1. Małoletni przestrzegają zasad i norm zachowania/postępowania ustalonych przez Ośrodek.
2. Małoletni uznają prawo innych małoletnich do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych małoletnich – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennost.

3. Zachowanie i postępowanie małoletnich wobec kolegów/ innych osób nie może naruszać ich poczucia godności/wartości osobistej. Małoletni są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
4. Kontakty między małoletnimi powinno cechować zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język.
5. Małoletni nie mogą kpić lub szydzić ze słabości kolegów i koleżanek, nie mogą ich wyśmiewać.
6. W kontaktach między sobą małoletni nie powinni zachowywać się prowokacyjnie i konkurencyjnie.
7. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małoletnich nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Małoletni nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji i przemocy wobec kolegów i koleżanek.
8. Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania personelu o zaistniałych zagrożeniach.
9. Jeśli małoletni jest świadkiem stosowania przez innego małoletniego jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np: pomaga ofierze, chroni ją, szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej.
10. Małoletni wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu ich kolegów i koleżanek, gdzie i do kogo dorosłego mogą się w zwrócić o pomoc.
11. Jeśli małoletni stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w Ośrodku pomoc, zgodnie z obowiązującymi w nim procedurami.

3.2. Niedozwolone zachowania małoletnich – uczestników zajęć i kursów organizowanych przez Ośrodek

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec kolegów i koleżanek/ innych osób:

a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:

- ✓ bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie,
- ✓ wymuszenia,
- ✓ napastowanie seksualne,
- ✓ nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą,
- ✓ fizyczne zaczepki,
- ✓ zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;

b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:

- ✓ obelgi, wyzwiska, wulgaryzmy,
- ✓ wyśmiewanie, drwienie, szydzenie,
- ✓ bezpośrednie obrażanie,
- ✓ plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie,
- ✓ groźby;

c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:

- ✓ poniżanie,
- ✓ wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie,
- ✓ pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu),
- ✓ wulgarne gesty,
- ✓ śledzenie/szpiegowanie,
- ✓ obraźliwe SMSy i MMSy,
- ✓ wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania,
- ✓ telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające),
- ✓ niszczenie/zabieranie rzeczy należących do innego małoletniego,

- ✓ straszenie,
- ✓ szantażowanie.

2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji, np. przynoszenie ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, noży, zapalniczek).
3. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas organizowanych zajęć. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu. Przebywanie w miejscach niedozwolonych.
4. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu.
5. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/ środków odurzających.
6. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności organizatora formy opieki.
7. Kradzież/ przywłaszczenie własności kolegów lub innych osób oraz własności organizatora formy opieki.
8. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od kolegów i koleżanek.
9. Wyłudzenie się innymi w zamian za korzyści materialne.
10. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami. Udział w bójce.
11. Szykanowanie kolegów/koleżanek lub innych osób z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
12. Niereagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów (bicie, wyzywanie, dokuczanie).

13. Aroganckie/niegrzeczne zachowanie wobec kolegów/koleżanek. Kłamanie, oszukiwanie kolegów/ innych osób.
14. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych małoletnich/ osób bez ich zgody.
15. Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
16. Stosowanie wobec kolegów/koleżanek /innych osób różnych form cyberprzemocy.

4. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internetu oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci

Do potencjalnych zagrożeń płynących z użytkowania sieci należy zaliczyć:

1. Dostęp do treści niezgodnych z celami wychowania i edukacji (narkotyki, przemoc, pornografia, patotreści, hazard),
2. Działalność innych użytkowników zagrażająca dobru małoletniemu.

4.1. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

1. Na terenie organizowanej formy opieki dostęp małoletniego do Internetu możliwy jest wyłącznie w celach edukacyjnych na zajęciach.
 - a) pod nadzorem pracownika;
 - b) za pomocą sieci wifi, po podaniu przez pracownika Ośrodka hasła.
2. Małoletni korzystają z komputera pod opieką pracownika Ośrodka
3. Korzystanie z multimediiów, Internetu i programów użytkowych służy wyłącznie celom

informacyjnym i edukacyjnym.

4. Małoletni obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami pracownika Ośrodka/

4.2. Zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych oraz innych urządzeń elektronicznych

1. Małoletni ma prawo korzystać z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych zgodnie z ustalonymi przez Ośrodek w/w zasadami.
2. Przez pojęcie „telefon komórkowy” rozumie się także smartfon, urządzenie typu smartwatch, itp.
3. Przez pojęcie „inne urządzenia elektroniczne” rozumie się także tablet, odtwarzacz muzyki, dyktafon, kamerę, aparat cyfrowy, słuchawki, itp.
4. Małoletni przynoszą na zajęcia telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność.
5. Małoletni mogą korzystać z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu podczas zajęć organizowanych przez Ośrodek za zgodą prowadzącego zajęcia.
6. Telefony i inne urządzenia elektroniczne (np. tablety) można wykorzystywać podczas zajęć za zgodą pracownika prowadzącego zajęcia. Małoletni może korzystać z telefonu, a także innych urządzeń elektronicznych w celu wyszukania informacji niezbędnych do realizacji zadań podczas zajęć, po uzyskaniu zgody pracownika prowadzącego dane zajęcia lub na jego wyraźne polecenie.
7. Na terenie organizowanych przez Ośrodek zajęć i kursów zakazuje się małoletnim filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych.

8. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu, lub innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby.

4.3. Zasady ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci

1. Ośrodek podejmuje działania zabezpieczające małoletnich przed łatwym dostępem do tych treści z sieci, które mogą zagrażać ich prawidłowemu rozwojowi.
2. Pod pojęciem „treści szkodliwe i zagrożenia z sieci” rozumiane są:
 - ✓ treści szkodliwe, niedozwolone, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków;
 - ✓ treści stwarzające niebezpieczeństwo werbunku dzieci do organizacji nielegalnych i terrorystycznych;
 - ✓ różne formy cyberprzemocy, np. nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.
3. Podstawowe działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych i zagrożeń z sieci:
 - a) monitorowanie działania i aktualizowanie programu antywirusowego, zapory sieciowej; stosowanie filtrów antyspamowych;
 - b) propagowanie zasad bezpiecznego korzystania z sieci oraz działań uświadamiających zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych;
 - c) poinformowanie rodziców/prawnych opiekunów małoletnich o polityce Ośrodka w zakresie reagowania na cyberprzemoc; w tym o działaniach Ośrodka na rzecz zapobiegania cyberprzemocy;
 - d) podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy lub ujawnienia niebezpiecznych treści;
 - e) określenie procedury wskazującej osoby, do których należy się zwrócić oraz działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze lub zjawiska doświadczonej/zaobserwowanej cyberprzemocy.

5. Zasady ochrony wizerunku małoletnich

1. Ośrodek uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku małoletniego.
2. Wizerunek podlega ochronie na podstawie przepisów zawartych w Kodeksie cywilnym, w ustawie o prawie autorskim o prawach pokrewnych, a także na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych (RODO) – jako tzw. dane szczególnej kategorii przetwarzania.
3. Upublicznianie wizerunku małoletniego do 16 lat, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga wyrażenia zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad małoletnim (wymóg art. 8 RODO).
4. Osoba małoletnia powyżej 16 roku życia ma prawo do wyrażenia zgody samodzielnie.
5. Zgody, o których mowa w pkt 3 i 4 są wyrażane w formie ustnej powyżej 16 lat lub pisemnej poniżej 16 lat– wyrażnie i niedorozumiane. Zgody jw. są jednocześnie zgodami na rozpowszechnianie wizerunku małoletniego wskazaną w art. 81 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.
6. Rodzice dziecka/opiekunowie lub małoletni poniżej 16 roku życia wyrażając zgodę na upublicznienie wizerunku małoletniego, określają precyzyjnie miejsca i kanały upubliczniania wizerunku, kontekst w jakim wizerunek będzie wykorzystany, a także okres upublicznienia.
7. Osoba wyrażająca zgodę otrzymuje klauzulę informacyjną o zasadach przetwarzania danych osobowych w postaci wizerunku małoletniego oraz jest informowana przez osobę reprezentującą administratora danych osobowych o przysługujących prawach, w tym prawie do wycofania zgody oraz innych, z godnie z art. 5 RODO.
8. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodziców/opiekunów lub małoletniego powyżej 16 roku życia na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana. Zabrania się umieszczania informacji pozwalających ustalić tożsamość osób ujętych na zdjęciu lub w innej formie publikacji.
9. Pracownikowi Ośrodka nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu) na terenie instytucji bez pisemnej zgody opiekuna małoletniego.
10. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do rodziców/opiekuna małoletniego – bez wiedzy i zgody tego rodzica/ opiekuna.
11. Ochrona wizerunku małoletnich utrwalanych przez kamery monitoringu odbywa się w celu zabezpieczenia bezpieczeństwa małoletniego i rozstrzygania kwestii spornych w których małoletni bierze udział np. kradzież, bójka inne.

12. Monitoring oraz nagrania może być udostępniony podmiotom zewnętrznym, w tym policji, służbom porządkowym oraz w sprawach wymagających wyjaśnień.
13. Nagrania są nadpisywane przez nowe dane i po 3 dniach kasują się samoistnie.

6. Zasady ochrony danych osobowych małoletnich

1. Ośrodek wdrożył Politykę ochrony danych osobowych osób fizycznych (pracowników, małoletnich, ich rodziców/opiekunów) oraz powołał Inspektora Ochrony Danych.
2. Osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych przetwarzanych przez Ośrodek posiadają upoważnienie do ich przetwarzania danych osobowych na podstawie art. 6 i 9 RODO.
3. Każdy pracownik posiadający dostęp do danych osobowych złożył pisemne oświadczenie o znajomości Polityki bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych pod rygorem odpowiedzialności karnej i zobowiązał się do jej przestrzegania.
4. Rodzice / opiekunowie małoletnich są informowani o przetwarzaniu danych osobowych dzieci poprzez klauzule informacyjne.
5. Ośrodek wdrożył odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
6. Ośrodek wdrożył odpowiednią procedurę postępowania na wypadek wystąpienia naruszenia ochrony danych osobowych.
7. Dane osobowe małoletnich udostępniane są wyłącznie podmiotom uprawnionym do ich uzyskania. WORD, Starostwo Powiatowe.

Rozdział 4

Procedury postępowania pracowników Ośrodka w przypadku wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego

3.1. Postępowanie w przypadku podejrzenia lub zaistnienia naruszenia bezpieczeństwa cyfrowego małoletniego

a) Przypadek podejrzenia dostępu małoletnich do treści szkodliwych, niepożądanych i nielegalnych

Podstawy prawne uruchomienia procedury

Kodeks karny, art. 200 § 1–5 kk, art. 200a kk, art. 200b kk, art. 202

§ 1-4b, art. 256 kk, art. 257.

Statut Ośrodka

Zapewnienie małoletnim bezpieczeństwa w Ośrodku jest jednym z najważniejszych jego zadań. Ujawnienie zjawiska cyberprzemocy wymaga podjęcia konkretnych działań interwencyjnych:

1. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy

1) Osobami, które mogą zgłosić o podejrzeniu lub zaistnieniu cyberprzemocy mogą być:

- a) poszkodowany małoletni,
- b) jego rodzice (opiekunowie),
- c) inni małoletni,
- d) świadkowie zdarzenia,
- e) pracownicy.

2. Ustalenie okoliczności zdarzenia

- 1) Małoletni – ofiara lub świadek cyberprzemocy informuje pracownika Ośrodka o wystąpieniu takiego zjawiska;
- 2) Pracownik Ośrodka dokonuje analizy zdarzenia i planuje dalsze postępowanie.
- 3) W miarę możliwości pracownik Ośrodka zabezpiecza dowody i ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy.

3. Zabezpieczenie dowodów

- 1) Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane.
- 2) Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego, itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.

4. Zidentyfikowanie sprawcy cyberprzemocy

- 1) Pracownik Ośrodka podejmuje działania mające na celu identyfikację sprawcy cyberprzemocy.
- 2) W sytuacji, gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, pracownik Ośrodka kontaktuje się z dostawcą usługi w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów.
- 3) W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić, pracownik Ośrodka bezwzględnie kontaktuje się z policją.

5. Działania Ośrodka wobec ofiary cyberprzemocy

- 1) Małoletniemu udzielana jest porada, jak ma się zachowywać, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa: nie utrzymywać kontaktów ze sprawcą, nie kasować dowodów tj. e-maili, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów. Ważna jest też zmiana danych kontaktowych np. na komunikatorze, zmiana adresu e - mail, a nawet w szczególnie trudnych sytuacjach numeru telefonu (oczywiście robią to rodzice).
- 2) Podczas rozmowy bardzo ważna jest obserwacja małoletniego i zwrócenie uwagi na jego pozawerbalne zachowanie (zażenowanie, smutek, poczucie winy).
- 3) Rodzice/opiekunowie prawni małoletniego są informowani o zdarzeniu i otrzymują wsparcie ze strony pracownika Ośrodka.

6. Powiadomienie rodziców/opiekunów prawnych sprawcy i omówienie z nimi zachowania małoletniego

- 1) Rodzice/opiekunowie prawni małoletniego sprawcy (uczestnika zajęć i kursów organizowanych przez Ośrodek) są powiadomieni o zdarzeniu, zapoznani z dowodami oraz poinformowani o dalszym działaniu pracownika Ośrodka wobec sprawcy.
- 2) Na każdym etapie postępowania pracownik Ośrodka współpracuje z rodzicami.

7. Działania pracownika Ośrodka wobec ustalonego sprawcy cyberprzemocy - uczestnika zajęć i kursów organizowanych przez Ośrodek

- 1) Uświadomienie sprawcy skutków jego zachowania dla ofiary, pomoc w zmianie postępowania i postawy sprawcy.
- 2) Zastosowanie wobec sprawcy określonych w regulaminie zajęć/kursu środków dyscyplinujących

b) Przypadek naruszenia prywatności dotyczącego nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku małoletniego

Podstawy prawne uruchomienia procedury

Kodeks karny, art. 190a, RODO 30.

1. Ujawnienie przypadku niekorzystnego lub niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku małoletniego

- 1) Osobami, które mogą zgłosić podejrzenie lub zaistnienie dostępu do treści szkodliwych, niepożądanych i nielegalnych mogą być:
 - a) poszkodowany małoletni,
 - b) jego rodzice/opiekunowie prawni,
 - c) inni małoletni,
 - d) świadkowie zdarzenia,
 - e) pracownicy.

2. Ustalenie okoliczności zdarzenia

- 1) Małoletni, którego dane osobowe lub wizerunek zostały niewłaściwie i niezgodnie z prawem wykorzystane, informuje pracownika Ośrodka o wystąpieniu takiego zdarzenia.
- 2) Pracownik Ośrodka dokonuje analizy zdarzenia i planuje dalsze postępowanie.
- 3) W miarę możliwości pracownik Ośrodka zabezpiecza dowody i ustala tożsamość sprawcy naruszenia prywatności osoby fizycznej.

3. Zabezpieczenie dowodów

- 1) Wszelkie dowody powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane przez rodziców/opiekunów prawnych małoletniego.
- 2) Należy zachować dowód potwierdzający nienależne i niezgodne z prawem posługiwanie się danymi małoletniego lub jego wizerunkiem, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e- mail, numer telefonu komórkowego lub adres strony www, na której naruszono prywatność małoletniego).

4. Zidentyfikowanie sprawcy

- 1) W przypadku, gdy dowody jasno wskazują na konkretnego sprawcę oraz potwierdzają, że sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody majątkowej lub osobistej, dowody zabezpiecza się i przekazuje policji. W przypadku, gdy trudno to ustalić, identyfikacji dokonać powinna policja.
- 2) W przypadku znanego sprawcy – małoletniego uczestnika zajęć, kursu organizowanych przez Ośrodek, który jednak nie działał z powyższych pobudek, pracownik Ośrodka stosuje wobec niego określone w regulaminie zajęć/kursu środki dyscyplinujące.

5. Działania wobec ofiary

- 1) Małoletniemu udzielana jest porada, jak ma się zachowywać, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa: nie utrzymywać kontaktów ze sprawcą, nie kasować dowodów tj. e-maili, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów. Ważna jest też zmiana danych kontaktowych np. na komunikatorze, zmiana adresu e - mail, a nawet w szczególnie trudnych sytuacjach numeru telefonu (robią to rodzice).
- 2) Podczas rozmowy bardzo ważna jest obserwacja małoletniego i zwrócenie uwagi na jego pozawerbalne zachowanie (wstyd, zażenowanie, smutek, poczucie winy).
- 3) Rodzice/opiekunowie prawni małoletniego są informowani o zdarzeniu i otrzymują wsparcie ze strony Ośrodka.

6. Powiadomienie rodziców/opiekunów prawnych sprawcy

- 1) Rodzice/opiekunowie prawni sprawcy (o ile jest nim małoletni uczestnik zajęć/kursu organizowanego przez Ośrodek) są powiadomieni o zdarzeniu, zapoznani z dowodami oraz poinformowani o dalszym działaniu pracownika Ośrodka wobec sprawcy.

- 2) Na każdym etapie postępowania pracownik Ośrodka współpracuje z rodzicami.

7. Działania wobec sprawcy

- 1) Uświadomienie sprawcy skutków jego zachowania dla ofiary, pomoc w zmianie postępowania i postawy sprawcy.
- 2) Zastosowanie wobec sprawcy określonych w regulaminie zajęć/kursu środków dyscyplinujących.

c) Przypadek nawiązywania przez małoletnich niebezpiecznych kontaktów w Internecie – uwodzenie, zagrożenie pedofilią

Podstawy prawne uruchomienia procedury

Kodeks karny: art. 200, art. 200a § 1 i 2, art. 286 § 1.

1. Ujawnienie przypadku nawiązywania przez małoletnich niebezpiecznych kontaktów w sieci: uwodzenie, zagrożenie pedofilią

- 1) Osobami, które mogą zgłosić powyższy przypadek mogą być:
 - a) poszkodowany małoletni,
 - b) jego rodzice/opiekunowie prawni,
 - c) inni małoletni (koleżanki, koledzy, przyjaciele).

2. Ustalenie okoliczności zdarzenia

- 1) Osoby, które zgłaszają przypadek niebezpiecznych kontaktów w sieci, informują pracownika Ośrodka o wystąpieniu takiego zdarzenia.
- 2) Pracownik Ośrodka dokonuje analizy zdarzenia i planuje dalsze postępowanie.
- 3) W miarę możliwości zabezpiecza dowody i ustala tożsamość sprawcy naruszenia prywatności osoby fizycznej.

3. Zabezpieczenie dowodów: wszelkie dowody powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane przez rodziców/opiekunów prawnych małoletniego, np. zapisy rozmów w komunikatorach czy na portalach społecznościowych, zrzuty ekranowe, zdjęcia, wiadomości e-mail i przekazane policji.

4. Zidentyfikowanie sprawcy

Ze względu na bezpieczeństwo nie należy podejmować samodzielnych działań w celu dotarcia do sprawcy, lecz udzielać wszelkiego możliwego wsparcia organom ścigania, m.in. zabezpieczyć i przekazać zebrane dowody. Identyfikacja sprawcy wykracza poza

kompetencje i możliwości szkoły w większości przypadków uwodzenia przez Internet.

5. Działania wobec ofiary

- 1) Małoletniemu udzielana jest porada, jak ma się zachowywać, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa: nie utrzymywać kontaktów ze sprawcą, nie kasować dowodów tj. e-maili, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów. Ważna jest też zmiana danych kontaktowych np. na komunikatorze, zmiana adresu e - mail, a nawet w szczególnie trudnych sytuacjach numeru telefonu (robią to rodzice).
- 2) Podczas rozmowy bardzo ważna jest obserwacja małoletniego i zwrócenie uwagi na jego pozawerbalne zachowanie (wstyd, zażenowanie, smutek, poczucie winy).
- 3) Rodzice/opiekunowie prawni małoletniego są informowani o zdarzeniu i otrzymują wsparcie ze strony Ośrodka.

3.2 Postępowanie w przypadku wystąpienia różnych form agresji i przemocy wobec małoletniego

Pracownik Ośrodka podejmuje interwencję w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia wystąpienia różnych form agresji i przemocy wśród małoletnich – uczestników zajęć/kursu organizowanych przez Ośrodek.

Osobami, które mogą zgłosić o podejrzeniu lub zaistnieniu cyberprzemocy mogą być:

- a) poszkodowany małoletni,
- b) jego rodzice (opiekunowie),
- c) inni małoletni,
- d) świadkowie zdarzenia,
- e) pracownicy.

Interwencja podjęta przez pracownika Ośrodka wobec małoletniego, będącego ofiarą agresji lub przemocy, obejmuje:

- 1) ustalenie okoliczności zdarzenia;
- 2) zabezpieczenie dowodów;
- 3) poinformowanie o sytuacji rodziców/opiekunów prawnych małoletnich – uczestników zdarzenia;
- 4) objęcie pomocą poszkodowanego małoletniego;
- 5) podjęcie działań wobec agresora/ agresorów, w tym zastosowanie środków dyscyplinujących zgodnie z obowiązującym regulaminem zajęć/kursu oraz rodzajem przewinienia;
- 6) powiadomienie policji, gdy sprawa jest poważna, zostało złamane prawo lub sprawca nie jest uczestnikiem szkolenia i jego tożsamość nie jest nikomu znana.

Na każdym etapie podjętej interwencji pracownik Ośrodka współpracuje z rodzicami/opiekunami prawnymi ofiary.

Działania wobec ofiary

- 1) Ofiara otrzymuje od pracownika Ośrodka wszelką niezbędną pomoc medyczną (jeśli takiej wymaga) oraz poradę, jak ma się zachowywać, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa.

Rodzice/opiekunowie prawni małoletniego są informowani o zdarzeniu i otrzymują wsparcie ze strony Ośrodka.

Rozdział 5

Organizacja procesu ochrony małoletnich

1. Obowiązki Ośrodka w zakresie wdrażania „Standardów ochrony małoletnich”

- 1) zatwierdzenie „Standardów ochrony małoletnich” i wdrożenie ich w życie zarządzeniem;
- 2) opublikowanie dokumentu w wersji „skrótowej” i pełnej na stronie www.iprogres.pl z zachowaniem zasady dostępności dla osób niepełnosprawnych;
- 3) zapoznanie pracowników z zasadami bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych i Polityką bezpieczeństwa;
- 4) dostarczenie każdemu pracownikowi nowo zatrudnianemu do zapoznania się następujących dokumentów:
 - Standardy ochrony małoletnich,
 - Politykę Bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych,
 - Statut Ośrodka;
- 5) gromadzenie w dokumentacji pracowniczej, oprócz innych dokumentów wymaganych prawem, oświadczenia z KRK, Zaświadczenia z Rejestru Przystępców na Tle Seksualnym; a w przypadku obywateli innych krajów: wymagane oświadczenia lub zaświadczenia;
- 6) określenie obiegu dokumentów związanych z rozpatrywaniem przypadków krzywdzenia małoletnich;
- 7) prowadzenie rejestru zgłaszanych spraw dotyczących podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich;
- 8) stosowanie do archiwizacji dokumentów wytworzonych w procesie rozpatrywania spraw krzywdzenia JRWA;
- 9) dokonywanie raz na dwa lata przeglądu i ewentualnej nowelizacji „Standardów ochrony małoletnich”.

2. Przygotowanie personelu do stosowania standardów oraz dokumentowania tej czynności

Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu do stosowania standardów jest dyrektor Ośrodka.

Zatrudniany personel wyposażany jest w wiedzę z zakresu:

- rozpoznawania krzywdzenia, objawów, identyfikacji ryzyka krzywdzenia i podejmowania, zgodnie z prawem właściwych działań,
- wiedzę z zakresu odpowiedzialności prawnej w przypadku zaniechania postępowania w celu ochrony i wsparcia małoletnich.

3. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o podejrzeniu krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich **w Szkole Umiejętności Użytecznych Progres w Żaganiu**

1. Organizator danej formy pomocy (kierownik kursu) – p. Krzysztof Dzimiński

Dane do kontaktu:

Telefonicznie: nr tel 048 504 444 333, mailowo: biuro@iprogres.pl lub

bezpośrednio w miejscu realizowania zajęć ul. Kożuchowska 5 68-100 Żagań

W przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego proszę zostawić zawiadomienie o przemocy pierwszemu spotkanemu pracownikowi.

4. Dokumentowanie zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich i archiwizowanie wytworzonej dokumentacji.

Dla każdego zdarzenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich zakładana jest imiennateczka z nazwiskiem małoletniego. Teczkę zakłada i prowadzi wyznaczona osoba.

Do czasu zakończenia sprawy teczka pozostaje w siedzibie Ośrodka i jest należycie chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych.

W teczce umieszcza się:

1. Zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia lub zgłoszenie krzywdzenia – załącznik 1.
2. Protokół rozmowy ze zgłaszającym, o ile jest możliwym jego sporządzenie.
3. Protokoły i notatki z rozmów z małoletnim.
4. Protokoły z rozmów z osobą krzywdzącą – o ile taka będzie przeprowadzana.
5. Korespondencję pomiędzy np. sądem rodzinnym, ośrodkiem pomocy społecznej i innymi.
6. Plan wspierania małoletniego krzywdzonego.
7. Karty monitorowania zachowań krzywdzonego, opinie pracowników Ośrodka.
8. Ocena efektywności wsparcia.
9. Wykaz telefonów, adresów instytucji świadczących wsparcie ofiarom przemocy.

5. Udostępnianie „Standardów ochrony małoletnich”

Ośrodek opracował dwie wersje dokumentu „Standardów ochrony małoletnich:

- Wersja „zupełna”, inaczej kompletna,
- Wersja „skrócona” – przeznaczona dla małoletnich.

Wersja „zupełna” jest dostępna w siedzibie organizatora oraz na stronie iprogres.pl

Wersja „skrócona” jest ogólnie dostępna w siedzibie organizatora oraz na stronie www.iprogres.pl

6. Zasady przeglądu i aktualizacji dokumentu „Standardy ochrony małoletnich”

1. Ośrodek dokonuje oceny stopnia znajomości i poprawności stosowania „Standardów ochrony małoletnich” na bieżąco.
2. W przypadku zmian prawa, wymagającego ich wdrożenia w dokumencie nowelizacje są wprowadzane na tych samych zasadach, które obowiązywały przy wdrożeniu tego dokumentu do obrotu prawnego w Polsce.
3. W celu oceny funkcjonalności i przydatności dokumentu prowadzone są ewaluacje typu:
 - in-term (w trakcie posługiwania się i stosowania Standardów.),
 - ex- post (po upływie dwóch lat od daty wdrożenia).

Ewaluację przeprowadza powołany przez Ośrodek zespół z użyciem technik:

- analizy dokumentu,
- wywiadów z rodzicami i małoletnimi - uczestnikami form pomocy.

.....

EUROPEJSKIE CENTRUM ROZWOJU KADR LEX S.C.
15-704 Białystok,
Al. Jana Pawła II 59/43
tel. 666 025 333 ; tel. 85 30 70 999; fax : 85 87 30 058
e-mail: biuro@eclklex.pl

www.eclklex.pl

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Opracowanie: Elżbieta Linowska, Janina Wanda Steczkowska

ISBN 978-83-66865-57-0

Kopiowanie na dowolnych nośnikach, rozpowszechnianie całości lub fragmentów jest zabronione. ODN PROLEGIS Elżbieta Linowska wyraża zgodę na wykorzystanie materiałów w jednostkach oświatowych, które w sposób legalny weszły w ich posiadanie.

Prawa autorskie: **ODN PROLEGIS ELŻBIETA LINOWSKA**

